РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИТРЕВ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА,

Обръщението, което отправям днес към Вас, в качеството ми на министър на околната среда и водите ще бъде по-дълго от обичайните приветствия и това не е случайно!

Когато говорим за успеха на кръговата икономика и устойчивото развитие ключовият въпрос е дали сме успели да превърнем нашите политики, инвестиции и амбиции в реални промени в начина, по който използваме ресурсите.

След три години бих искала да можем да представим България, която е направила осезаема крачка към по-кръгова икономика. България, в която все повече материали се връщат обратно в производствения цикъл, предприятията все по-активно използват вторични суровини, а зависимостта от първични природни ресурси постепенно намалява.

Тази амбиция е важна не само за България, но и за Европа като цяло. В световен мащаб добивът на природни ресурси се е увеличил приблизително три пъти през последните петдесет години. Тази тенденция ясно показва, че предизвикателството, пред което сме изправени, далеч надхвърля управлението на отпадъците. То е свързано с начина, по който произвеждаме, потребяваме и създаваме икономическа стойност.

Ето защо кръговата икономика следва да се разглежда не просто като част от политиката за околната среда, а като стратегическа посока за развитието на българската икономика. Тя предоставя възможност за повишаване на конкурентоспособността на нашите предприятия, по-ефективно използване на наличните ресурси, намаляване на зависимостта ни от външни доставки и укрепване на икономическата устойчивост на страната.

България разполага с основа, върху която може да надгражда, както и с натрупан опит в управлението на специфични потоци от отпадъци. Например при строителните отпадъци и отпадъците от разрушаване вече съществуват практики и отчетени нива на

рециклиране и подготовка за повторна употреба, от които можем да извлечем ценни поуки. Този опит обаче трябва да послужи като отправна точка за по-нататъшно развитие, а не като основание да смятаме, че проблемът е решен. Все още е необходимо да подобрим системите си, да изградим необходимата инфраструктура и да гарантираме, че повече материали ще бъдат оползотворявани при високи стандарти и връщани обратно в икономиката.

Мащабът на предизвикателството ясно се отразява и в един от най-важните показатели за напредъка на кръговата икономика – коефициентът на кръгово използване на материалите. През 2024 г. този показател в България е бил едва 5%. Това е ясен сигнал, че голяма част от потенциала ни все още остава неизползван и че трябва да ускорим усилията си за преминаване от линеен към кръгов модел на използване на ресурсите.

И така, какво трябва да предприемем днес, за да постигнем реална промяна през следващите три години?

На първо място, трябва да продължим да развиваме необходимата инфраструктура и да разширяваме системите за разделно събиране, повторна употреба и рециклиране. Целта не е просто да събираме повече отпадъци, а да създадем условия материалите да запазват своята стойност и да намират практическо приложение в производството.

На второ място, трябва да продължим с въвеждането на депозитна система за опаковките. Нашата амбиция следва да бъде изграждането на система, която е ефективна, прозрачна и справедлива, достъпна за гражданите в цялата страна и способна да подобри събирането и последващото оползотворяване на материалите. Успехът ѝ ще зависи както от добрата организация, така и от доверието и участието на гражданите и бизнеса.

На трето място, трябва да насърчим по-фундаментални промени в производството и потреблението. Необходимо е да създадем условия за по-широко използване на вторични суровини, за удължаване на жизнения цикъл на продуктите и за по-ефективно използване на материалите. Това изисква последователни политики, инвестиции, иновации и активно участие на бизнеса. Кръговата икономика не може да бъде постигната единствено чрез по-добро управление на отпадъците. Тя изисква промяна по цялата верига на създаване на стойност.

Има и още един особено важен аспект: трябва да измерваме успеха чрез реално постигнатите резултати, а не просто чрез приетите мерки, изградената инфраструктура или вложените средства. От значение е колко повече материали остават в икономическо обращение, до каква степен предприятията действително използват вторични суровини и дали намаляваме търсенето на първични ресурси. Именно тези резултати ще покажат дали нашите политики водят до структурна промяна.

Не бива да подценяваме предстоящата работа. Преходът към кръгова икономика е дългосрочен процес, който изисква последователност, ясни приоритети и координирани действия от страна на правителството, общините, бизнеса и гражданите. Няма да постигнем това тази трансформация чрез една-единствена мярка или в рамките на един политически мандат. Но именно днес трябва да положим основите и да ускорим усилията си, ако искаме да видим измерими резултати през следващите години.

Ако след три години можем да покажем, че България използва материалите по-ефективно, че все повече вторични суровини намират приложение в производството и че кръговото използване на ресурсите постепенно се превръща в обичайна практика за бизнеса, това ще бъде успешен пример, който си заслужава да споделим с европейската общност.

Защото истинският успех на кръговата икономика не се изразява просто в по-доброто управление на отпадъците. Става въпрос за промяна в начина, по който създаваме икономическа стойност, така че да постигаме икономически растеж, като същевременно потребяваме по-малко първични ресурси и изграждаме по-голяма устойчивост.

Кръговата икономика е много повече от политика за управление на отпадъците. Тя представлява фундаментална трансформация на начина, по който произвеждаме, потребяваме и създаваме икономическа стойност.

Пред всички нас все още предстои много работа. Нашата задача е да превърнем този потенциал в осезаеми резултати – повече материали да бъдат върнати обратно в

икономическия цикъл, по-ефективно използване на ресурсите и изграждане на по-конкурентоспособна и устойчива икономика.

Посланието е ясно: кръговата икономика не се свежда просто до намаляване на отпадъците. Тя е свързана с преосмислянето на икономическия растеж, съхраняването на стойността на нашите ресурси и изграждането на по-устойчиво бъдеще.

Нашият успех няма да зависи от амбициите, които заявяваме днес, а от конкретните резултати, които ще постигнем заедно през следващите години.

Това е посоката, към която трябва да се стремим. Имаме основа, имаме потенциал, но пред нас все още стои много работа. И наша отговорност е да превърнем този потенциал в реални, измерими и трайни резултати за България.

Пожелавам успех в работата на участниците в конференцията!

Росица Карамфилова - Благова
Министър на околната среда и водите